

Memo

memonummer 1
datum 28 februari 2017
aan
van Ir. M. Korthorst ecoloog Antea Group
kopie
project N209b galgweg/Vierheemskinderweg en Kromme Jaagpad
projectnr.
betreft Oplegnotitie Quicksan m.b.t. Wet Natuurbescherming en beantwoording vragen omgevingsdienst

Aanleiding

In het kader van het groot onderhoud worden werkzaamheden uitgevoerd door de provincie Zuid-Holland aan de N209. Eén van de laatste aanpassingen van het groot onderhoud bevindt zich tussen hectometerpaal 24,4 en 25,5 en betreft de reconstructie van de aansluiting van de N209b op het Kromme Jaagpad en de kruising van de N209 - Vierheemskinderenweg - Galgweg. Ter hoogte van het Kromme Jaagpad wordt een voorsorteer vak gecreëerd midden op de N209b voor linksaf. De kruising met de Galgweg wordt veiliger gemaakt, er wordt een linksaffer vanuit het noorden gecreëerd en er worden twee bushaltes gecreëerd. De bestaande duiker onder de N209b wordt deels gesloopt en gedempt.

In het kader van de werkzaamheden aan de gehele N209 is een Natuurtoets opgesteld (Oranjewoud, 21 juni 2012) en een actualisatie hiervan (Antea Group, 28 september 2015). In beide documenten is het voornemen (en ook nog veel meer werkzaamheden langs de N209) getoetst aan de toentertijd geldende natuurwetgeving, namelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 (en het Natuurnetwerk Nederland; NNN).

De omgevingsdienst Midden Holland heeft een aantal vragen gesteld over de aangevraagde ontwikkeling en vraagt daarnaast om een actualisatie van de gegevens vanwege een wetswijziging. Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze wet heeft de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998 (en Boswet) vervangen. Mogelijk heeft de wetswijziging invloed op de conclusies van de eerder opgestelde rapporten

In voorliggende oplegnotitie worden de vragen van de omgevingsdienst beantwoord (V2016/646, 18 januari 2017) en wordt het voornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming.

Wijzigingen in de natuurbescherming

De Wet natuurbescherming brengt enkele wijzigingen met zich mee wat betreft natuurbescherming. Zo treedt in de nieuwe wet de provincie op als bevoegd gezag (met uitzondering van landelijke projecten waar het Rijk nog steeds het bevoegd gezag is). Inhoudelijk zijn als gevolg van de wetswijziging voornamelijk (maar niet uitsluitend) veranderingen opgetreden in de soortenbescherming (voorheen geborgd door de Flora- en faunawet). Zo zijn na de inwerkingtreding veel zeevissen, zoetwatervissen, dagvlinders en plantensoorten niet meer beschermd. Een aantal andere soorten zoals vlinder-, libellen- en plantensoorten hebben juist wel bij de inwerkingtreding van de Wnb een beschermd status gekregen. Daarnaast geldt voor een aantal soorten die voorheen op Tabel 1 van de Flora- en faunawet stonden (hiervoor gold standaard een vrijstelling), geen vrijstelling meer in bepaalde provincies; dit geldt niet voor de provincie Zuid-Holland waarin het plangebied is gelegen.

Doel en methodiek

Het doel van voorliggende oplegnotitie is om te bepalen wat de gevolgen zijn van de wetswijziging voor de conclusies uit de eerder opgestelde Natuurtoets en actualisatie. Middels gegevens uit het NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna; 2012-2017) in combinatie met de kennis van de aanwezige biotopen en het voornemen is bepaald of binnen de

invloedsfeer van het plan nieuw beschermde soorten voor kunnen komen. Gekeken is of sprake is van effecten op deze soorten. Daarna wordt bepaald wat de gevolgen van de wetswijziging zijn op soorten die reeds zijn behandeld in de Quicksan. Tot slot wordt ingegaan op de conclusies die getrokken zijn rond de gebiedenbescherming.

Soortbescherming

In de Wnb is de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

Met name in categorie 3 ('andere soorten') zijn een groot aantal soorten vermeld die voorheen nog geen beschermde status kenden. In onderstaande paragrafen wordt op basis van de bureaustudie middels NDFF en de biotopen in het plangebied ingeschat of hier nieuw beschermde soorten voor kunnen komen.

Nieuw beschermde insectensoorten

De nieuw beschermde insecten-, vlinder- en libellensoorten hebben allen zeer specifieke, en unieke, biotoopeisen. Dergelijke unieke biotopen komen niet voor binnen het projectgebied. Uit NDFF komen geen waarnemingen van soorten uit deze soortgroepen naar voren in het plangebied of de directe omgeving. Het voorkomen van deze 'nieuwe beschermde' soorten binnen het projectgebied kan worden uitgesloten. Daarmee kunnen effecten op deze soorten ook worden uitgesloten.

Nieuw beschermde vissoorten

In het NDFF zijn in de afgelopen vijf jaar geen waarnemingen vermeld van de nieuw beschermde vissoorten. Deze vissoorten hebben allen zeer specifieke, en unieke, biotoopeisen (zoals snelstromend water of brede rivieren). Dergelijke unieke biotopen komen niet voor binnen het plangebied. Het voorkomen van beschermde vissoorten binnen het plangebied kan worden uitgesloten. Daarmee kunnen effecten op deze soorten ook worden uitgesloten.

Nieuw beschermde plantensoorten

In het NDFF zijn in de afgelopen vijf jaar geen waarnemingen vermeld van nieuw beschermde plantsoorten in de omgeving van het plangebied. De soorten die vermeld staan op de conventie van Bern bijlage I hebben allen zeer specifieke standplaatsfactoren. Dergelijke standplaatsfactoren komen niet voor binnen het plangebied dat hoofdzakelijk bestaat uit verstoorde, gecultiveerde, agrarische en/of voedselrijke gronden. Het voorkomen van nieuw beschermde plantensoorten binnen het plangebied kan worden uitgesloten. Effecten zijn niet aan de orde.

De nieuw beschermde plantensoorten die vermeld staan op de lijst 'onderdeel B' behorend bij de Wnb hebben meer uiteenlopende standplaatsfactoren. De natuurlijke biotopen binnen het plangebied worden voornamelijk gevormd door wegbermen of jonge bosschages grenzend aan door mensen verstoorde en betreden omgeving (direct langs de N209). Deze voedselrijke en verstoorde biotopen bieden geen geschikte standplaatsfactoren voor deze zeldzame plantensoorten. Derhalve kan ook het voorkomen van beschermde plantensoorten genoemd op onderdeel B van de Wet natuurbescherming worden uitgesloten. Effecten zijn niet aan de orde.

Wijzigingen natuurtoets

Van belang is om te vermelden dat de natuurtoets in een vroegtijdig stadium is opgesteld voor het gehele tracé, zoals weergegeven in figuur 1-1 van de Natuurtoets (Oranjewoud, 2012). De getoonde foto's van bomenrijen zijn niet in het plangebied aanwezig waar deze memo betrekking op heeft. De aangevraagde ontwikkeling heeft alleen betrekking op de inleiding genoemde werkzaamheden. In zowel 2012 als 2015 is de Kleine modderkruiper aangetroffen tijdens de bemonstering van watergangen, de soort is niet meer beschermd na inwerking treden van de Wet natuurbescherming. Aanvullende maatregelen specifieke vanwege de aanwezigheid van deze soort zijn niet meer noodzakelijk, het werkt wordt conform de zorgplicht uitgevoerd. Tijdens de bemonstering van de vissen is de Platte schijfhoorn niet aangetroffen, dit is abusievelijk niet vermeld in beide documenten.

Beantwoording vragen/opmerking ODMH puntsgewijs conform de volgorde van de gestelde vragen;

- Algemeen. In bovenstaande paragrafen is ingegaan op de Wet natuurbescherming, er is nagegaan of er nieuwe beschermde soorten in het plangebied voorkomen, dat is niet het geval.
- Weidevogelgebied. De werkzaamheden zijn kleinschalig, er vindt geen ruimtebeslag plaats in het weidevogelgebied. De uitvoering van de werkzaamheden is dermate kleinschalig dat ze opgaan in het heersende verkeersbeeld en dat er geen sprake is van verstoring van dit weidevogelgebied, mede vanwege de ligging van het plangebied tussen de boerderijen en kwekerijen. De functie van het weidevogelgebied wordt niet aangetast als gevolg van de tijdelijke werkzaamheden.

- Het doel van de werkzaamheden is het beschreven in de ruimtelijke onderbouwing ; door de aanpassingen van de aansluiting en het kruispunt met de Galgweg wordt de verkeersveiligheid verbeterd. Ter hoogte van het Kromme Jaagpad wordt een voorsorteer vak gecreëerd midden op de N209b voor linksaf. Bovendien wordt het door de aanpassing van het kruispunt mogelijk om de te realiseren parallelweg langs de N209b/Gemeneweg op een juiste wijze aan te sluiten. Werkzaamheden zijn niet gericht op het vergroten van de wegcapaciteit maar om verkeersonveilige situatie te voorkomen, stikstofeffecten kunnen uitgesloten worden.
- Waterspitsmuis. De NDFF vermeld geen waarnemingen van de Waterspitsmuis. In samenhang met de biotoopeisen van de soort (waterplantrijke, heldere en gevarieerde watergangen) en het aanwezige biotoop in de deels te dempen bermsloot (zie onderstaande afbeelding) kan de soort uitgesloten worden van het plangebied.

Figuur 1: Te dempen watergang (voorste deel)

- Rugstreeppad, voorzorgsmaatregelen noodzakelijk? Het werkterrein is dusdanig beperkt in omvang, in een bestaande wegberm dat er geen kans is op het ontstaan van tijdelijke voortplantingspoelen of ander geschikt biotoop voor deze soort.
- Actualisatie onderzoek, bomen. De getoonde bomenrijen in de Natuurtoets van 2012 bevinden zich elders langs de N209 (nabij Zoetermeer en ten zuiden van Hazerswoude). Op het plangebied zijn geen bomen aanwezig die onderdeel uitmaken van een laanbeplanting. Er staan wel enkele vrijstaande kleine knotbomen en een enkele sierboom. Deze bomen hebben geen (essentiële) functie voor vleermuizen en zijn als verblijfplaats ongeschikt. Ze maken evenmin onderdeel uit van een lijnvormige structuur in het landschap, het verwijderen van de bomen heeft geen effect op vleermuizen en leidt niet tot het overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.
- Actualisatie onderzoek, platte schijfhoorn. De platte schijfhoorn wordt uitgesloten van het plangebied. De soort komt voor in zoete heldere en schone wateren met een rijke begroeiing, vaak in draad-alg vegetaties (anemoon.org). Tijdens de inventarisaties in 2012 en 2015 is deze habitatrichtlijnsoort niet aangetroffen. Daarnaast is het biotoop van deze soort (zie de foto) ongeschikt voor de soort aangezien o.a. een gevarieerde onderwatervegetatie ontbreekt en het een watergang betreft dit intensief wordt geschoond van de vegetatie (Kalkman, 2008).

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is, net als in de Flora- en faunawet, een zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Hier treden geen veranderingen op ten opzichte van eerdere wetgeving. De conclusie uit de natuurtoets het zorgvuldig omgaan met algemeen voorkomende soorten blijft ook in de Wet natuurbescherming, overeind.

Gebiedenbescherming

De veranderingen wat betreft gebiedsbescherming zijn in de Wet natuurbescherming marginaal en hebben voor dit concrete plan geen consequenties.

Conclusie

De inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming per 1 januari 2017 leidt tot enkele aanpassingen van de reeds opgestelde natuurtoets en actualisatie. De aangetroffen Kleine modderkruipers is niet langer beschermd. In aanvulling op de natuurtoets en de actualisatie zijn in deze memo effecten op het weidevogelleefgebied uitgesloten en de habitatrichtlijnsoorten *Platte schijfhoorn*, *Rugstreeppad* en *Vleermuizen*.

Bronnen

- NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna), geraadpleegd op 27-2-2017, waarnemingen over de laatste 5 jaar
- Kalkman (ed) 2008. Platte schijfhoorn. De soorten van het leefgebiedenbeleid, tekst R.H. de Bruyne, A.W. Gmelig Meyling & A.Boesveld (Stichting Anemoon)
[www.stichting anemoon](http://www.stichting-anemoon.nl).